

Wizyta studialna śląskich urbanistów w Anglii

Written by Paweł Jaworski

Thursday, 18 November 2010 19:53

There are no translations available.

Wyjazd odbył się w dniach 7-14 września jako rewizyta u urbanistów angielskich, którzy odwiedzili nas w maju br. W bogatym programie znalazły się spotkania z planistami, naukowcami i menedżerami działającymi w rejonie Leeds, Sheffield, York, Doncaster i Harrogate. Prezentowano i dyskutowano metody pracy w przestrzeni miejskiej. Bardzo interesujące wyniki dobrze przygotowanego wyjazdu zostaną opracowane i następnie zaprezentowane wszystkim Członkom Oddziału.

W dniach od 7 do 14 września 2009 roku 15 osobowa grupa urbanistów i planistów przestrzennych, reprezentujących Politechnikę Śląską - Wydział Architektury oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Katowicach, wzięła udział w wyjeździe studialnym do Północno-Wschodniej Anglii. Wizyta odbywała się na zaproszenie Królewskiego Instytutu Urbanistyki w regionie Yorkshire (Royal Town Planning Institute Yorkshire Region Branch), a jej celem było bliższe poznanie współczesnej angielskiej gospodarki przestrzennej, szczególnie w aspekcie odnowy i kształtowania środowiska przestrzennego. Wiele odbytych wizyt, wysłuchanych wykładów i prezentacji, w tym na uniwersytecie w Leeds (Leeds Metropolitan University), w samorządach lokalnych i organizacjach partnerskich oraz odbytych bezpośrednich rozmów z brytyjskimi planistami, stworzyło klimat inspirujący do przemyślenia własnej działalności projektowej, dydaktycznej i naukowej. Warto przy tym zauważyć, że chociaż wymiana polsko-brytyjska nie została jak dotąd potwierdzona formalnymi umowami, to jednak od lat jest ona z powodzeniem realizowana dzięki osobistemu zaangażowaniu wielu osób i instytucji doceniających sens rozwijania kontaktów polsko-brytyjskich w zakresie gospodarki przestrzennej i wymiany wzajemnych doświadczeń. Dla osób, które wzięły udział w podobnych wyjazdach studialnych do Wielkiej Brytanii zorganizowanych w 1993 roku (9-17.10.1993 – North West England), w 1996 roku (13-20.04.1996 – North West England and North Wales) i 1999 roku (17-26.09.1999 – Yorkshire Region), a także uczestniczyły w rewizytach angielskich planistów w Polsce w 1997 roku (9-16.05.1997) i 2009 roku (5-12.05.2009), była to dodatkowa okazja do czynienia pożytecznych porównań i formułowania wniosków dotyczących przyszłości regionu górnośląskiego, który pod wieloma względami jest podobny do podlegających restrukturyzacji tradycyjnych angielskich regionów przemysłowych.

W Wielkiej Brytanii, będącej krajem o najstarszych na świecie tradycjach przemysłu fabrycznego, zagłębie węglowe w regionie Yorkshire należało do lat 70. XX wieku do jednego z najważniejszych dla gospodarki kraju. Upadek tradycyjnych gałęzi przemysłu brytyjskiego, takich jak włókiennictwo, przemysł odzieżowy, czy górnictwo węgla i hutnictwo spowodował, że w latach 1980-1990 szybko maleje znaczenie starych regionów przemysłowych, a wraz z nim widoczne stają się daleko idące zmiany w krajobrazie regionu. Proces ten dotyka między innymi regionu Yorkshire i miasta Leeds – będącego od końca XIX wieku jednym z głównych (obok Londynu i Manchesteru) ośrodków przemysłu i handlu Wielkiej Brytanii. Od tego czasu ważne miejsce w polityce rządu i działaniach władz lokalnych zajmuje problem rewitalizacji zdegradowanych obszarów: odnowa obszarów śródmiejskich, rehabilitacja starych zasobów mieszkaniowych, zagospodarowanie terenów poprzemysłowych, kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych. Takie pojęcia, jak „odnowa miast”, czy „renesans miejski”, odtąd na stałe wchodzi do języka i praktyki brytyjskich urbanistów i planistów przestrzennych, nadając nowy sens planowaniu przestrzennemu rozumianemu teraz jako „kształtowanie miejsc, które mają tożsamość”. Praktycznym tego wyrazem jest zintegrowane podejście do przekształceń fizycznej przestrzeni, obejmujące gospodarkę regionalną oraz potrzeby środowiskowe i społeczne. Planowanie przestrzenne, tradycyjnie rozumiane jako opracowywanie planów użytkowania terenu i kontrola zagospodarowania przestrzennego, zostaje zastąpione zarządzaniem przestrzenią miejską. Sterowanie przestrzenną zmianą opiera się teraz na współdziałaniu partnerów publicznych i prywatnych w oparciu o uzgodniony plan działania i konkretne projekty mające podnosić ekonomiczną konkurencyjność miasta i regionu: przyciągać kapitał, tworzyć nowe atrakcyjne miejsca pracy, zwiększać życiowe szanse mieszkańców. Jakość przestrzeni jest tutaj pojęciem kluczowym. Jest to wyraźnie widoczne w przekształceniach nie tylko centrum Leeds (miasto ma około 700 tys. mieszkańców, jest ośrodkiem metropolitalnym i stolicą regionu, który na powierzchni ponad 15 tys. kilometrów kwadratowych skupia ponad 5 milionów mieszkańców), ale także w takich miastach, jak Sheffield (drugi co do wielkości ośrodek regionu), Doncaster (dawny ośrodek zagłębia węglowego i miasto bliźniacze Gliwic), Scarborough (miasto położone nad Morzem Północnym, w obszarze parku narodowego North York Moors i jedno z najstarszych w Anglii kąpielisk), czy też York (ośrodek turystyczny znany w świecie między innymi z pozostałości rzymskich obwarowań i term oraz słynnej gotyckiej katedry z XIII-XV wieku). Widoczne w planowaniu przestrzennym przejście od kontroli zagospodarowania przestrzennego do szerszego ujęcia, którego istotą jest zintegrowana regionalna strategia przestrzenna i zarządzanie przestrzenną zmianą, kieruje uwagę polskich urbanistów i planistów przestrzennych na znaczenie organizacyjnych uwarunkowań rozwoju miejskiego i regionalnego oraz przestrzennego planowania strategicznego.

Wizyta studialna śląskich urbanistów w Anglii

Written by Paweł Jaworski

Thursday, 18 November 2010 19:53

dr hab. inż. arch. prof.nzw. w Pol.Śl. - koordynator w wizyt studialnych polskich i brytyjskich planistów